Απληστία και φιλαργυρία (Ιεροδιάκονος Ευστράτιος Γιουσμάς)

Categories : ΘΕΟΛΟΓΙΑ

Date : 22 Ιανουαρίου, 2006

Είναι κοινά αποδεκτό ότι οι εποχές έχουν αλλάξει. Οι ανάγκες και οι απαιτήσεις δεν παύουν καθημερινά να προβληματίζουν το σύγχρονο άνθρωπο. Το άγχος για καλύτερη ζωή και ο υπερκαταναλωτισμός είναι δυστυχώς, μία από τις βασικές έγνοιες μας. Αυτά ωθούν τον εγωισμό μας στο να επιθυμούμε περισσότερα κι έτσι να απομακρυνόμαστε από το Θεό, εξαιτίας της απληστίας μας και της φιλαργυρίας μας

Σε μία από τις τόσες ωφέλιμες ευαγγελικές περικοπές, που όρισε η Εκκλησία μας να ακούγονται στις λατρευτικές μας συνάξεις, γίνεται λόγος για κάποιο πλούσιο νέο, που πλησίασε τον Ιησού ζητώντας απ’ Αυτόν να μάθει τι πρέπει να κάνει για να κατακτήσει την αιώνιο ζωή (Λουκ. 18, 18-27). Η απάντηση του Κυρίου είναι σε όλους γνωστή: «Τήρησε τις εντολές του Δεκαλόγου». «Τις τηρώ από μικρό παιδί», αποκρίθηκε ο νέος. Κι ο Κύριος συνεχίζει μετά από δική του παράκληση για κάτι ανώτερο: «Θέλεις κάτι υψηλότερο; Πούλησε όλα τα υπάρχοντά σου, δώστα στους φτωχούς και ακολούθησέ με». Ο πλούσιος νέος σιωπηλός και λυπημένος απομακρύνθηκε.
Ας μην βιαστούμε να κρίνουμε αυτή την συμπεριφορά και κυρίως ας μη θεωρήσουμε ότι εμείς δε θα ενεργούσαμε όπως ενήργησε ο νέος της περικοπής. Μα, ίσως εμείς δεν είμαστε πλούσιοι. Τι περιουσία να δώσουμε στους φτωχούς; Τι υπάρχοντα να μοιράσουμε; Έχουμε πολλά κι εμείς ή έστω αρκετά. Δυστυχώς, ας το ομολογήσουμε, πως τα μόνα που μας ενδιαφέρουν είναι: Πώς θα συντηρήσουμε πλουσιοπάροχα τα παιδιά μας. Πώς θα φουσκώσουμε λίγο περισσότερο τους τραπεζικούς μας λογαριασμούς. Πώς θα αποκτήσουμε όσο περισσότερα μπορούμε απ’ ότι έχει ο φίλος ή ο γείτονάς μας. Και επίσης πώς θα εξασφαλίσουμε για τους εαυτούς μας καλύτερα γηρατειά.
Ο Δημόκριτος, από τα αρχαιοελληνικά χρόνια έλεγε: «‰Ην μή πολλ΄ν âπιθυμεÖς, τά çλίγα τοι πολλά δόξει». Δηλαδή, όποιος δεν επιθυμεί πολλά, τότε τα λίγα θα του φαίνονται αρκετά. Στην Παλαιά Διαθήκη και συγκεκριμένα στο βιβλίο Σοφία Σειράχ στο κεφάλαιο 4 και στίχο 31, διαβάζουμε: «Μή öστω ™ χείρ σου âκτεταμένη ε¨ς τό λαβεÖν». Μην έχεις το χέρι σου απλωμένο συνεχώς στο να λαμβάνεις. Πόσο κουράζονται ορισμένοι άπληστοι άνθρωποι! Πόσο ταλαιπωρούνται! Μας θυμίζουν τον άφρωνα πλούσιο μιας άλλης παραβολής του Χριστού...
Οι καθημερινές μας ενασχολήσεις, δίνουν την εντύπωση πως έχουμε ξεχάσει ότι ο Θεός φροντίζει, κυβερνά και προνοεί για όλους. Είναι Πατέρας. Ξεχνάμε πως Εκείνος θα μεριμνήσει και για τις δικές μας ανάγκες, ξεχνάμε πως Εκείνος ρυθμίζει

τις ζωές όλων, ξεχνάμε πως εξουσιάζει τη στεριά, τη θάλασσα, τον ουρανό, είναι ο Παντοκράτορας, η αρχή και το τέλος των πάντων. Πιστεύουμε. Μα όχι στη Θεία Πρόνοιά Του. Κι αυτό είναι μια αλήθεια. Προσπαθούμε με την απληστία και τη φιλαργυρία μας να καλύψουμε την ανασφάλεια που νιώθουμε, εξαιτίας αυτής της απιστίας μας. Προσπαθούμε να γίνουμε εμείς ρυθμιστές της ζωής μας. Η απληστία κι η φιλαργυρία μας, μάς έχουν απομακρύνει από το Θεό. Θέλουμε να πιστεύουμε πως τα έχουμε φροντίσει όλα καλά, και τα τωρινά, αλλά και τα μέλλοντα, βάζοντας στην άκρη το θέλημα του Θεού και τις δικές Του αποφάσεις. Και κατά τα άλλα προσευχόμαστε, τα χείλη καθημερινά ψιθυρίζουν: «Πάτερ ™μ΄ν... γενηθήτω τό θέλημά Σου... τόν ôρτον ™μ΄ν τόν âπιούσιον δός ™μÖν σήμερον». Δυο-τρία ψέματα ακόμα στο Θεό κατά την ώρα της προσευχής, δε βλάφτουν...
Ο πλούσιος νέος ήταν δεμένος με τα κτήματά του, γι’ αυτό και έφυγε λυπημένος, απορρίπτοντας έτσι το κάλεσμα του Διδασκάλου. Κι εμείς είμαστε δεμένοι με τα υπάρχοντά μας, τα λίγα ή τα πολλά. Με τα σπίτια μας, τα αυτοκίνητα, τις καταθέσεις μας και ο,τιδήποτε σημαντικό ή ασήμαντο μάς ανήκει. Ο Ιερός Χρυσόστομος έλεγε: «Όλοι έχουμε τη χρήση του πλούτου, την κυριότητα όμως κανείς. Διότι, κατά το θάνατό μας, τον πλούτο θα τον παραχωρήσουμε σε άλλους, αφού γυμνοί κι έρημοι φεύγουμε για την άλλη ζωή».
Ένα από τα υπέροχα τροπάρια της νεκρώσιμης ακολουθίας, που γράφτηκαν από τον Άγιο Ιωάννη τον Δαμασκηνό, αναφέρει: «Καί ερδον τά çστά τά γεγυμνωμένα καί ερπον· ôρα τίς âστί, βασιλεύς ¦ στρατιώτης, πλούσιος ¦ πένης, δίκαιος ¦ êμαρτωλός...». Τα πάντα ξεχνιούνται και χάνονται μετά το θάνατο. Εκείνα που απομένουν και κρατώντάς τα πορευόμαστε στον Κριτή, είναι τα έργα της αγάπης μας προς τους ελάχιστους αδελφούς μας. Έργα αγάπης που έγιναν όχι μόνο με το χέρι, αλλά και με την καρδιά.
Η Αγία Γραφή κάνει λόγο για αρκετούς ανθρώπους του Θεού, που ήταν υπερβολικά πλούσιοι, όπως ο Αβραάμ (Γέν. 13, 2. 24, 35) και ο Ιώβ, όμως διαπιστώνουμε πως δεν τους χαρακτήριζε η απληστία ή η φιλαργυρία. Θυμίζω την αντίδραση του Ιώβ, όταν μέσα σε μια στιγμή έχασε τα πάντα. Το αποδέχθηκε αγόγγυστα ως θέλημα Θεού (Ιώβ 1, 3 & 21). Είπε: «Γυμνός βγήκα από την κοιλιά της μητέρας μου και γυμνός θα επιστρέψω εκεί. Ο Κύριος, τα έδωσε κι ο Κύριος μου τα αφαίρεσε. Ας είναι ευλογημένο το όνομά Του».
Το πρόβλημα δεν είναι αν κάποιος είναι πλούσιος ή όχι, αλλά αν είναι φιλάργυρος ή άπληστος στη χρήση των αγαθών που του χάρισε ο Θεός. Αρκεί να έχει αποκτήσει, όσα απέκτησε, με τον προσωπικό του κόπο κι αγώνα και να μην απολαμβάνει μόνος του και με τους δικούς του τους καρπούς των έργων του, αδιαφορώντας για το φτωχό «Λάζαρο», που ζει με χίλιες δυο στερήσεις. Συμβούλευε και συνεχίζει να μας συμβουλεύει ο Μέγας Βασίλειος πως: «Δεν πρέπει να αποσπάται η προσοχή μας σε υπερβολική εργασία, ούτε να υπερβαίνουμε τα όρια της αυτάρκειας. Όταν έχουμε τις απαραίτητες τροφές και τα σκεπάσματα να σκεπαστούμε, ας αρκούμαστε σ’ αυτά, γιατί η πέρα από την ανάγκη αφθονία, παρουσιάζει εικόνα πλεονεξίας, η δε πλεονεξία έχει αποκηρυχθεί από την Αγία Γραφή ως ειδωλολατρεία».

Ρώτησαν κάποτε τον Αββά Ησαΐα τι είναι φιλαργυρία κι εκείνος, με πολύ λίγες κι απλές κουβέντες απάντησε: «Φιλαργυρία είναι το να μην έχεις εμπιστοσύνη στο Θεό ότι φροντίζει για σένα, το να μην ελπίζεις πλέον στις υποσχέσεις Του και το να αγαπάς τις ηδονές». Οι σκέψεις κατατέθηκαν. Μένει, σε μένα και σε σας, να κάνουμε την αυτοκριτική μας.

---
* Ο Ιεροδιάκονος Ευστράτιος Γιουσμάς υπηρετεί στον Ιερό Ναό Αγίου Θεράποντα & είναι μέλος της Βραδινής Συντροφιάς Νέων

(Πηγή: 'ΑΠΟΣΤΟΛΗ')